

QUICKSCAN FLORA & FAUNA

PORTENGEN 69 | KOCKENGEN

ADVISEUR SICCO JANSEN 31-12-2016 | VERSIE 2.0

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

QUICKSCAN FLORA & FAUNA | KOCKENGEN

Adviseur:

Sicco Jansen

06 - 26 955 898

info@groenadviseurs.nl

Opdrachtgever:

Mvr. Kobus

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

JANSEN&JANSEN groenadviesbureau

Prins Bernhardstraat 60, Rijssen

www.groenadviseurs.nl

Versie:

2.0

Datum:

31 december 2016

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	04
2	WERKWIJZE	05
3	WETTELIJK KADER	07
4	RESULTATEN	09
5	INGREEP	11
6	TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET	12
7	CONCLUSIE & ADVIES	13
	LITERATUUR	

BIJLAGE 1 - *Overzichtskaart/projectgebied*

BIJLAGE 2 - *Foto impressie van het plangebied*

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Jansen & Jansen Groenadvies is door mevrouw Kobus gevraagd om een quickscan flora en fau-na uit te voeren. De opdrachtgever is voornemens om een oude boerderij met enkele schuren te slopen aan de Portengen 69 te Kockengen. Op de vrijgekomen locatie zal een nieuwe woning worden gerealiseerd. In het kader van de Flora- en faunawet is het van belang om inzicht te krijgen in het voorkomen van negatieve effecten voor beschermde planten en/of diersoorten. Met deze quickscan wordt een inschatting van de effecten gemaakt op de bovenstaand beschreven wetgeving. De quickscan levert tevens duidelijke adviezen op die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen.

1.2 DOEL

In deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke, door de Flora- en faunawet beschermde flora en fauna komen (potentieel) voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kan de (potentieel) aanwezige flora en fauna ondervinden van de ingreep?
- Wordt met het uitvoeren van de ingreep de Flora- en faunawet overtreden?

1.3 PLANGEBIED

Het plangebied omvat een oude woning (boerderij) met schuren en aanliggend erf. De schuren zijn voorzien van een golfplatendak, het woonhuis heeft een pannendak. Het erf bestaat uit verharding en ruw gazon/gras. Het plangebied wordt omgeven door sloten. Langs de lange zijden van het plangebied zijn de oevers van deze sloten begroeid met bomen (wilg/populier). Het plangebied is gelegen in een landelijke omgeving (polderlandschap).

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Bebouwing met steensmuur/dunne houten wanden en rietenkap/golfplatenkap;
- Bebouwing met steensmuur en pannendak;
- Erf bestaande uit verharding en ruw gazon.

2 WERKWIJZE

Het onderzoek is op de volgende wijze uitgevoerd:

[1]

Op 09 november 2016 is het plangebied door S. Jansen bezocht. In het plangebied zijn de ruimtelijke structuren en ecotopen geïnventariseerd. Er is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Hiervoor is globaal gezocht naar onder meer zicht- en geluidswaarnemingen, uitwerpselen, nesten, krabsporen en pootafdrukken etc. Tijdens het onderzoek is van de volgende hulpmiddelen gebruik gemaakt:

- verrekijker;
- camera;
- zaklamp.

[2]

Vervolgens is een literatuurstudie uitgevoerd. De literatuurstudie richt zich op bekende (verspreidings) gegevens die relevant zijn voor het voorkomen van beschermde flora- en fauna op de locatie (Flora- en faunawet). De gegevens over voorkomen van beschermde flora- en fauna zijn te vinden in onder meer soortgroepen atlanten en op internet. Ook zijn de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna geraadpleegd.

[3]

Aan de hand van de gegevens uit de literatuurstudie en van het veldbezoek kan een inschatting worden gemaakt, welke beschermde flora en fauna in het plangebied (of in de nabijheid) aanwezig zijn. Hierop kan de inschatting worden gemaakt welke invloed de voorgenomen ingrepen hebben op deze natuurwaarden.

[4]

Uiteindelijk wordt getoetst of de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden. Aanvullend worden een aantal duidelijke adviezen gegeven die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen. Bijvoorbeeld, een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing.

3 WETTELIJKE KADER

In dit hoofdstuk wordt kort de Flora- en faunawet beschreven en de toepassing op ruimtelijke ontwikkelingen.

3.1 FLORA EN FAUNAWET

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan valt onder de bevoegdheid van de Minister van EL&I. Daarnaast erkent de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn: de erkenning van de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Deze erkenning is terug te vinden in de zorgplicht.

Zorgplicht en verbodsbepalingen

De wet spreekt hier van 'algemene zorgplicht'. Daarnaast bevat de wet een aantal verbodsbepalingen. Alleen de meest relevante verbodsbepalingen worden hieronder genoemd.

Artikel 2 betreffende de zorgplicht luidt:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede hun directe leefomgeving;
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De wetgever schrijft daarbij geen specifieke maatregelen voor en laat een grote verantwoordelijkheid bij de uitvoerder.

Enkele relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden (beschermde) planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden (beschermde) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden (beschermde) dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van (beschermde) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: Het is verboden eieren van (beschermde) dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Beschermingsregimes

In 2005 is de Flora- en Faunawet gewijzigd door een in werking getreden Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen (artikel 8 t/m12, zie hierboven). Ook biedt de Flora- en faunawet voor bepaalde soorten en ingrepen vrijstellingen, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. In de huidige opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld. De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- Voor algemeen voorkomende soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling op de Flora- en faunawet;
- Voor minder algemene soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling als de werkzaamheden gebeuren volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet gebeurd is een ontheffing op de Flora- en faunawet nodig. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).
- Voor strikt beschermde soorten moet een uitgebreide toets worden gedaan. Bij onder andere ruimtelijke ingrepen wordt het noodzakelijk geacht een toets te verrichten en ontheffing te hebben vóór uitvoering van de werkzaamheden. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang (zoals de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling), er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

VOGELS

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu EL&I) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden. Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen. Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen moet altijd een omgevingscheck uitgevoerd worden. Een deskundige dient dan te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen wor-

den op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

GEDRAGSCODES

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode.

4 RESULTATEN

4.1 SOORTBESCHERMING FLORA- EN FAUNAWET)

4.1.1 Flora

In het plangebied zijn geen beschermde flora of resten hiervan aangetroffen. De aanwezige vegetatie bestaat enkel uit ruw gras/gazon. De bodem in het plangebied is stikstof rijk, ongeschikt voor beschermde flora. De aanwezigheid van beschermde flora kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.1.2 Amfibieën, vissen en reptielen

In het plangebied zijn geen amfibieën, vissen of reptielen aangetroffen. Op basis van het ontbreken van geschikte biotopen zoals (voedselarm) water in het plangebied (de sloten rond het plangebied, vallen niet binnen het plangebied). Kan de aanwezigheid van beschermde amfibieën, vissen of reptielen redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.1.3 Vogels

Tijdens het veldonderzoek zijn enkele algemene vogelsoorten waargenomen. Onder meer de houtduif en vink werden waargenomen. Tijdens het veldbezoek werden ook sporen van algemene broedvogels waargenomen in de bebouwing. Er werden onder andere oude nesten aangetroffen van de koolmees en de boerenzwaluw. Het is onwaarschijnlijk dat de huismus van het plangebied gebruikt maakt als vaste rust- en verblijfplaats. Er werden geen sporen van de huismus waargenomen (het plangebied is overzichtelijk). Het pannendak van een van de schuren is niet voorzien van een dakbeschot, waardoor deze goed te inspecteren was. Wel werden (oude) sporen van de kerkuil waargenomen in een van de schuren. Enkele oude uitwerpselen en braakballen werden gevonden. Waarschijnlijk maakt de kerkuil gebruik van de schuur als (sporaadische) roestplaats (rust- en verblijfplaats). Waarschijnlijk maken algemene broedvogels (o.a. de houtduif) gebruik van de met bomen begroeide slootkanten om te nestelen.

4.1.4

Zoogdieren

Tijdens het veldonderzoek zijn geen sporen aangetroffen welke duiden op de aanwezigheid van (beschermde) zoogdieren in het plangebied. De bebouwing is niet voorzien van een spouwmuur of dakbeschotten. Dit maakt de bebouwing in potentie niet erg geschikt voor beschermde zoogdiersoorten (steenmarter en vleermuizen). Een ander gevolg van het ontbreken van dakbeschotten en een spouwmuur is dat de bebouwing zeer nauwkeurig te inspecteren was. De combinatie van een beperkte gebiedspotentie en het ontbreken van sporen van beschermde zoogdieren, maken het niet waarschijnlijk dat beschermde zoogdieren (vleermuizen en de steenmarter) van het plangebied gebruik maken als vast rust- en verblijfplaats.

Op basis van gegevens uit de database van de Nationale Databank Flora en Fauna, literatuur-studie, geschiktheid van het plangebied en ervaringen van de onderzoeker is de onderstaande matrix ingevuld (zie tabel 1).

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroue	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis						
Ruige dwergvleermuis						
Rosse vleermuis						
Laatvlieger						
Gewone grootoorvleermuis						
Watervleermuis						
Meervleermuis						
Baardvleermuis						
					Komt potentieel voor	
					Geen negatief effect te verwachten	
					Wel negatief effect te verwachten	

Tabel 1: Matrix mogelijk voorkomende vleermuizen in het plangebied.

4.1.5 Libellen en dagvlinder

In het plangebied komt geen voedselarm water of voor libellen en vlinders geschikte vegetaties voor. De aanwezigheid van libellen en dagvlinders kunnen dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.1.6 Overige ongewervelden

In het plangebied ontbreekt o.a. voedselarm water. De aanwezigheid van overige ongewervelden kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

5 INGREEP

De opdrachtgever is voornemens om een oude boerderij met enkele schuren te slopen aan de Portengen 69 te Kockengen. Op de vrijgekomen locatie zal een nieuwe woning worden gerealiseerd. Ingrenen die o.a. plaatsvinden, zijn:

- Slopen opstallen;
- Realiseren nieuwe bebouwing;
- Veranderen van de terreininrichting.

De Flora- en faunawet hanteert een aantal belangen waaronder een ingreep kan vallen. Onderhavige ingreep valt onder het volgende belang: *[J] de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.*

6 TOETSING AAN DE FLORA- & FAUNAWET

Op basis van de resultaten van deze quickscan en de te verwachten effecten van de ingreep is een toetsing aan de Flora- en faunawet uitgevoerd. Hierdoor is duidelijk geworden voor welke soorten mogelijk een negatief effect optreedt en of hiervoor aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet vereist is.

6.1 ZOOGDIEREN

Tijdens het veldbezoek is het plangebied nauwkeurig geïnspecteerd. Er werden tijdens het veldbezoek geen sporen van beschermde zoogdieren aangetroffen. Het plangebied is in potentie niet erg geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen (en de steenmarter); spouwmuren en dakbeschotten ontbreken in de bebouwing. Dit beziende, kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat de opstallen in plangebied dienen als rust- en verblijfplaats van vleermuizen (en de steenmarter). Doordat de invulling van het kavel niet wezenlijk veranderd met de voorgenomen ingreep, wordt het plangebied niet ongeschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Een aanvullend onderzoek naar vleermuizen is dan ook niet noodzakelijk.

6.2 VOGELS

Het is onwaarschijnlijk dat huismussen van het plangebied gebruikmaken als vaste rust- en verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek werden geen sporen waargenomen. Ook is het habitat niet erg geschikt voor de huismus. Zo ontbreken bijvoorbeeld pannendaken met dakbeschotten. Het is dan ook niet nodig om een naderonderzoek uit te voeren naar de functie van het plangebied voor huismussen.

Tijdens het veldonderzoek werden enkele oude nesten van de boerenzwaluw aangetroffen. Deze nesten waren duidelijk al enige jaren niet meer in gebruik. De boerderij is enkele jaren geleden gestopt met het houden van dieren. Als een boerderij stopt, daalt het aantal insecten rond de boerderij. Vaak heeft dit tot gevolg dat zwaluwen en mussen wegtrekken. Dit is ook hier het geval geweest. Met de voorgenomen ingreep wordt de gunstige instandhouding van de boerenzwaluw niet aangetast.

Tijdens het veldbezoek werden (oude) sporen aangetroffen van de kerkuil. Mogelijk maakt de kerkuil gebruik van een van de schuren als roestplaats (rust- en verblijfplaats). Het gaat hierbij niet om een belangrijke roestplaats, dit in verband met beperkte aantal en de ouderdom van de aangetroffen sporen (de roestplaats is mogelijk zelfs niet meer in gebruik). Kerkuilen hebben doorgaans meerdere verblijfplaatsen, verspreid over hun territorium. In Kockengen zijn ruim 50 nestkasten (potentiële rust- en verblijfplaatsen) voor de kerkuil aanwezig (natuurgroepkocken-gen.nl). Dit in ogenschouw nemend is het niet nodig het plangebied nader te onderzoeken naar de functie ervan voor de kerkuil; het gaat niet om een belangrijke roestplaats, bovendien zijn in de omgeving volop alternatieve locaties aanwezig die kunnen dienen als roestplaats. Als de mitigerende maatregelen in acht worden genomen (zie 7.2), dan is het aanvragen van een ontheffing niet noodzakelijk.

7 CONCLUSIE & ADVIES

7.1 ADVIES MET BETREKKING TOT DE PROJECTPLANNING

- Indien er aan de in 7.2 gestelde voorwaarden wordt voldaan, dan is het niet nodig om een naderonderzoek uit te voeren naar de functie van het plangebied voor de kerkuil.

7.2 ADVIES MET BETREKKING TOT DE WERKZAAMHEDEN

- Het is noodzakelijk om een kerkuilenkast te plaatsen in de nieuwe bebouwing. Dit moet gedaan worden, voordat de schuur met de mogelijke rustplaats van de kerkuil wordt afgebroken of verbouwd. Het is belangrijk dat de kerkuil kan wennen aan de nieuwe situatie, alvorens de bestaande rustplaats verdwijnt. De nestkast moet geplaatst worden door een ter zakenkundig persoon.
- Wat betreft de (algemene) broedvogels wordt geadviseerd om de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen (tussen half maart en half juli). Het verstoren van broedende vogels is te allen tijde verboden volgens de Flora- en faunawet. De werkzaamheden kunnen het gehele jaar worden uitgevoerd mits u als initiatiefnemer er zeker van bent dat u geen nesten van broedende vogels verstoort.

LITERATUUR:

LITERATUUR

- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., V. van Laar, C. Smeenk, & J.B.M. Thissen, 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers, 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Vogelbescherming Nederland 2004. *Rode Lijst Nederlandse broedvogels*.
- Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling & inrichting, Vereniging Stadswerk Nederland, Vakgroep Groen, Natuur en Landschap, 2011-2015.
- Soorten standaarden, Dienst Regelingen Ministerie van Economische zaken, landbouw en innovatie.

WEBSITES

- www.floron.nl
- www.ravon.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx
- www.florafauawet.stowa.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE 1

Overzichtskaart/projectgebied (basiskaart afkomstig van: maps.bing.com)

QUICKSCAN	
Themakaart:	projectgebied blad 1/1
Datum:	09-11-2016
Schaal:	n.v.t.
Formaat:	A3
 Jansen&Jansen groenadviesbureau	

BIJLAGE 2

Foto impressie van het plangebied.

'Groene Specialisten in het Planproces'

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

Contact

JANSEN&JANSEN groenadviesbureau
Prins Bernhardstraat 60, Rijssen
www.groenadviseurs.nl